

Vlaams
Parlement

vergadering **C100 – FIN7**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

van 18 januari 2011

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Else De Wachter tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de Nationale Plantentuin van Meise - 651 (2010-2011) 3

Vraag om uitleg van mevrouw Valerie Taeldeman tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over een Vlaams meet-instrument en provinciale steunpunten inzake duurzaam bouwen - 759 (2010-2011) 5

■

Voorzitter: de heer Eric Van Rompuy

Vraag om uitleg van mevrouw Else De Wachter tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de Nationale Plantentuin van Meise - 651 (2010-2011)

De voorzitter: Hier worden al tien jaar lang vragen gesteld over de overdracht van de plantentuin van Meise. Het is een verjaardag. De plantentuin zit in elk geval in de nota-Vande Lanotte over de staatshervorming.

Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Dit dossier hangt inderdaad al tien jaar tussen de Vlaamse en de Federale Regering. Ik zou liever hebben dat we die verjaardag niet moeten vieren.

Vlak voor de kerstvakantie hoorden we opnieuw verontrustende berichten vanuit de plantentuin zelf. De hele geschiedenis is hier al vaak genoeg gebracht. Minister-president, ik weet dat de Vlaamse Regering in de voorbije jaren al veel instandhoudingswerken heeft laten uitvoeren. De plantentuin heeft een heel belangrijke functie, niet alleen bij ons maar ook internationaal.

Blijkbaar zijn er nu vooral problemen met de kweekkassen en het herbariumgebouw. Het personeel is verontrust over de stand van zaken. Zowel vorig jaar als nu hebben we een vrij strenge winter. We vrezden opnieuw voor een lange koude winter. Er zijn echt structurele maatregelen noodzakelijk. Dat gebeurt niet zolang de overdracht niet gebeurt. De energiefactuur blijft maar stijgen en dat kan op termijn een financiële strop worden.

Minister-president, kunnen er bijkomende middelen vrijgemaakt worden om de waardevolle plantencollecties te beschermen? Het personeel vraagt vooral aandacht voor de kweekkassen en het herbariumgebouw. Hoe zit het met de overheveling? We zijn tien jaar verder, we hebben dit al vaak aangekaart. Hoe zit het met dit dossier?

De voorzitter: De heer Van Hautem heeft het woord.

De heer Joris Van Hautem: U kent de uitdrukking: een mens zou zijn geduld verliezen, maar op de duur zou men het nog terugvinden ook. Mevrouw De Wachter heeft gelijk, het sleept nu al tien jaar aan. Voorzitter, u zegt dat de overdracht in de nota-Vande Lanotte staat. Dat klopt, maar diezelfde Vande Lanotte heeft in 2001 in de Senaat als minister van Institutionele Aangelegenheden nota's voorgelegd in het kader van het Lambertmontakkoord, onder meer over de overdracht van de plantentuin.

Dit is echt onverklaarbaar. U moet maar eens proberen om dit in het buitenland uit te leggen. Na twee zinnen kunnen de mensen al niet meer volgen. Dit is een prima voorbeeld van de absurde institutionele situatie waarin we verkeren. Hier zijn inderdaad al talloze vragen over gesteld, mevrouw De Wachter, onder meer door mijn goede vriend Luk Van Nieuwenhuysen, en ook door de voorzitter van deze commissie toen hij nog in de oppositie zat. Er zit blijkbaar geen schot in de zaak.

Ik herinner mij, minister-president, dat mevrouw Moerman, toen ze nog minister was, al een bepaalde financiering had geregeld. Die zou nadien worden verrekend in de zogezegde eindregeling. Als ik me niet vergis – anders moet u het mij zeggen – wou de Vlaamse Regering toen de nodige investeringen doen opdat een bepaalde collectie niet zou verdwijnen. Dat zou wel worden ingebracht in de eindregeling. Ik sluit me aan bij de vragen van mevrouw De Wachter. Hoe zit het met dat dossier? Het blijft pijnlijk dat we tien jaar lang op alle mogelijke tijdstippen en vanuit alle partijen vragen moeten blijven stellen.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Ik kan alleen maar bijtreden dat dit een pijnlijke verjaardag is voor ieder van ons. U hebt de nota-Vande Lanotte goed gelezen. Het wordt het

akkoord-Demotte-Peeters genoemd. We hebben in het verleden met steun van deze commissie hard aan gewerkt om alle vragen uit te klaren. Daar is een akkoord over gesloten, maar dat is dode letter gebleven. Ik kan dat alleen maar samen met u sterk betreuren.

We hebben 2,5 miljoen euro geïnvesteerd in de vernieuwing en isolatie van vijf serres. Er werden ook twee nieuwe stookketels geplaatst om te voorkomen dat alles kapot zou vriezen. In dat verband kan ik u toch een beetje goed nieuws melden: een van deze ketels vertoonde wat problemen, maar is sinds een aantal weken opnieuw operationeel. Ze zullen deze winter ongetwijfeld goede diensten bewijzen.

Zolang de overdracht niet wordt uitgevoerd, blijft de plantentuin een federale wetenschappelijke instelling. Zolang de overdracht niet effectief wordt gerealiseerd – en de Vlaamse overheid dus geen eigenaar is – blijven de federale minister voor Wetenschapsbeleid en de federale Regie der Gebouwen verantwoordelijk voor de noodzakelijke investeringen en instandhoudingswerken.

Wij hebben geld op tafel gelegd, we hebben een akkoord afgesloten. Ik ben niet van plan om nog eens geld bij te leggen. De verantwoordelijkheid ligt nu bij de federale overheid. We hebben die kweekkasten en ketels toen laten vervangen met het vooruitzicht dat we snel tot een akkoord zouden komen. Ik zou willen dat men het akkoord nu snel gaat honoreren. Daar is niet eens een staats hervorming voor nodig. Als men morgen het licht op groen zet, komt dat in orde, maar voorlopig maken we geen middelen vrij. De federale ministers moeten nu initiatief nemen, mocht er gevaar bestaan voor blijvende schade.

Meer kan ik u op dit moment spijtig genoeg niet vertellen. Ik kan alleen maar onderstrepen dat mijn voorgangers zich net als ik hebben ingezet in dit dossier. Al die inspanningen hebben spijtig genoeg niet tot een overdracht geleid. Naar aanleiding van uw vraag zal ik aan de federale collega's nog eens uitdrukkelijk laten weten dat zij de verantwoordelijkheid dragen zolang er geen overdracht is.

De voorzitter: Mevrouw De Wachter heeft het woord.

Mevrouw Else De Wachter: Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Ik had zo'n soort antwoord verwacht.

Het is inderdaad een schrijnend dossier. Het is spijtig voor heel de regio en zelfs internationaal. Het is spijtig dat het zo gelopen is en dat het blijkbaar nog een tijd zo zal blijven.

Ik wou u vragen om uw federale collega's nog eens aan te porren, maar u hebt dat zelf al aangekondigd. De verbeteringswerken zijn dringend nodig om het patrimonium in stand te kunnen houden.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Voorzitter, minister-president, het wordt hallucinant. U sluit een akkoord af. U hebt zich ingespannen om het akkoord – onderdeel van het Lambertmont-akkoord – uitvoering te geven. De Vlaamse Regering heeft zelf eenzijdig al geïnvesteerd in de plantentuin voor 2,5 miljoen euro. Maar nu legt u de bal in het kamp van de Federale Regering. U hebt geen middelen meer opzijgezet. U doet momenteel niets voor de plantentuin, ook al zijn er misschien dringende ingrepen nodig. De Federale Regering moet het maar oplossen.

U hebt natuurlijk principieel gelijk. Maar als u niets gaat doen, hebt u dan uw federale collega al op de hoogte gebracht van dat standpunt? Hebt u hem aangemaand om toch iets te doen? Wij zullen dat in het federale parlement ook wel vragen, maar er moet iets gebeuren. De tuin mag niet verkommeren. Hebt u uw federale collega gezegd dat dit nu zijn dossier is? Hebt u hem gewezen op de huidige mankementen en dringende investeringen? U stelt zelf vast dat uw akkoord met Demotte dode letter gebleven is. Dat is jammer voor de plantentuin zelf en

voor de hele situatie. Dat is in feite het belangrijkste. Hebt u al gezegd dat hij de kosten op zich moet nemen of dat er anders zaken onherstelbaar verloren zullen gaan?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Nogmaals, ik hoop dat die plantentuin zo snel mogelijk naar Vlaanderen komt zoals in het akkoord-Demotte-Peeters staat. Dat blijft mijn standpunt.

Het ultieme middel is aan de federale collega's duidelijk maken dat zij zolang de verantwoordelijkheid dragen en de investeringen moeten doen. De druk wordt natuurlijk van de ketel gehaald als wij er geld insteken. Dan hebben de federale collega's niet de neiging om het akkoord versneld uit te voeren. Ik heb vóór het beantwoorden van uw vraag nog geen contact opgenomen, maar vandaag nog vertrekt er een brief.

De heer Eric Van Rompuy: Ik kan dit als voorzitter allemaal alleen maar ondersteunen. Ik ben ook al tien jaar met het dossier bezig. De minister-president neemt zijn verantwoordelijkheid op, hij heeft immers een akkoord bereikt. Het Vlaamse Gewest heeft investeringen gedaan. Maar de Franstaligen maken problemen omdat de tuin in Vlaanderen gelegen is. Het gaat hier over minister Reynders, laten we een kat een kat noemen. Hij is minister van Wetenschapsbeleid. Omdat de tuin in Meise ligt, is het een communautaire kwestie geworden. Hun houding is dat de Vlamingen er maar voor moeten opdraaien aangezien de plantentuin ooit toch wordt overgedragen. Dat is een van de ziektes van dit land.

Volgens mij neemt de Vlaamse Regering de juiste houding aan. We steunen haar daarin en ook in het initiatief om de Federale Regering nog eens aan te porren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Valerie Taeldeman tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over een Vlaams meetinstrument en provinciale steunpunten inzake duurzaam bouwen - 759 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman: Voorzitter, het Vlaams regeerakkoord voor de periode 2009-2014 stelt de duurzaamheid centraal in het bouwen, het wonen en het leven. Het Vlaams regeerakkoord meldt tevens dat tijdens deze legislatuur verder werk moet worden gemaakt van een Vlaamse maatstaf voor duurzaam bouwen en wonen. Er moet worden gezorgd voor een blijvende ondersteuning van het duurzaam bouwen en wonen in alle provincies.

Op dit ogenblik lopen een aantal initiatieven inzake duurzaamheid. Zo is er de meetlat van het Steunpunt Duurzaam Bouwen Limburg, de leidraad voor duurzaamheid en kwaliteit voor toeristische jeugdinfrastructuur van Toerisme Vlaanderen, het afwegingskader voor duurzame schoolgebouwen en het meetinstrument voor de duurzaamheid van stadsontwikkelingsprojecten van de stad Gent. Om al die initiatieven wat te stroomlijnen, wordt gewerkt aan een overkoepelend Vlaams meetinstrument dat door een onafhankelijk orgaan moet worden beheerd en dat op een objectieve manier zal bepalen hoe duurzaam een gebouw of een woning is.

Er wordt, behalve aan dit Vlaams meetinstrument, ook gewerkt aan de oprichting van provinciale steunpunten duurzaam bouwen. Het is de bedoeling dat die steunpunten planadvies kunnen verlenen en gemeenten en bedrijven kunnen bijstaan met betrekking tot de integratie van duurzame principes in complexe projecten. De kennis over duurzaamheid is aanwezig. Ze is echter momenteel nog te veel verspreid over verschillende organisaties.

Minister-president, ik zou u graag een paar vragen over de duurzaamheid, het meetinstrument en de provinciale steunpunten stellen.

Het is aanbevelenswaardig snel tot een uniform meet- en beoordelingsinstrument te komen dat door de bouwheer, de architect en de aannemer kan worden gebruikt. Hoe ver staat het met de ontwikkeling van een overkoepelend Vlaams meetinstrument voor duurzaam bouwen? Welke stappen zullen in de nabije toekomst nog worden genomen?

Zijn alle provinciale steunpunten duurzaam bouwen al opgericht? Zo ja, kunt u toelichten wat dit precies inhoudt? Zo neen, hoe ver staat de ontwikkeling van deze steunpunten? Zijn in dit verband al concrete afspraken met de verschillende provinciebesturen gemaakt? Hoe ziet de planning in verband met de verdere ontwikkeling van de steunpunten eruit?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, de eerste vraag van mevrouw Taeldeman heeft betrekking op de stand van zaken in verband met een overkoepelend Vlaams meetinstrument. De ontwikkeling van een overkoepelend Vlaams meetinstrument duurzaam bouwen is in het najaar van 2010 inhoudelijk afgewerkt. Het meetinstrument draait momenteel proef in een aantal projecten. Zodra deze fase succesvol is afgerond, zal het instrument ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering worden voorgelegd. Dit is voorzien voor het voorjaar van 2011.

Het Vlaams meetinstrument moet het referentiekader voor duurzaam wonen en bouwen in Vlaanderen worden. Tot nu toe bestond hierover nogal wat verwarring. Er zijn immers verschillende Vlaamse en Europese instrumenten in omloop om de duurzaamheidsgraad van gebouwen te meten. Bovendien zijn in de bestaande instrumenten niet altijd alle aspecten van duurzaamheid in het bouwproces geïntegreerd.

Tijdens de ontwikkeling van het nieuwe instrument zijn de bestaande instrumenten zo veel mogelijk geïncorporeerd en zijn de knelpunten weggewerkt. Indien ik me niet vergis, hebben we hierover in deze commissie al eerder gediscussieerd. Ik hoop dat deze oplossing volledig beantwoordt aan de verwachtingen die hier leven.

Het nieuw Vlaams meetinstrument voor duurzaam wonen en bouwen wordt door de sector in elk geval breed gedragen. De bouwsector is overigens vragende partij om een uniform Vlaams instrument te maken. Tijdens twee overlegmomenten met de stakeholders heeft de sector uitvoerig de gelegenheid gekregen om het nieuw instrument te bekijken, te besnuffelen en te commentariëren en om aanpassingen voor te stellen.

Het instrument dat momenteel proefdraait, is van toepassing op particuliere woningen. Het is gericht op de particuliere bouwheer. Hij kan hier, samen met de architect en de aannemer, gebruik van maken. Het is de bedoeling in de nabije toekomst soortgelijke meetinstrumenten te ontwikkelen voor andere types van bouwprojecten, zoals kantoorgebouwen, scholen of duurzame wijken. Het gaat hierbij steeds om facultatieve instrumenten. Op dit ogenblik wordt al concreet aan een duurzaamheidsmeter voor appartementsgebouwen gewerkt. Een eerste versie van dit instrument zou in het voorjaar van 2011 klaar moeten zijn.

Het is bij de ontwikkeling van dergelijke meetinstrumenten uiteraard van belang het maximale ambitieniveau voortdurend te evalueren en aan de recentste Europese en Vlaamse doelstellingen aan te passen. Om hiervoor te zorgen, zal een open structuur worden opgezet die het beheer en de kwaliteitsbewaking van de meetinstrumenten in handen zal nemen. We onderzoeken in dit verband momenteel de oprichting van een 'Local Sustainable Building Council', wat zou moeten aansluiten bij de World Green Building Council en bij andere internationale initiatieven zou moeten aansluiten. We zullen hiervoor nog wel een Nederlandse vertaling vinden.

De tweede vraag van mevrouw Taeldeman heeft betrekking op de steunpunten. Op 17 december 2010 heeft de Vlaamse Regering de ontwerpen van bilaterale samenwerkingsovereenkomst met elk van de vijf Vlaamse provincies goedgekeurd. De officiële ondertekening zal zeer binnenkort volgen.

De overeenkomsten voorzien gedurende vijf jaar in een structurele ondersteuning van vijf provinciale steunpunten duurzaam wonen en bouwen. Naar het voorbeeld van het bestaande Steunpunt Duurzaam Bouwen Limburg moeten de provinciale steunpunten uitgroeien tot de gespreks- en adviespartner bij uitstek inzake het duurzaam wonen en bouwen. Het Vlaams meetinstrument duurzaam wonen en bouwen zal hierbij het referentiepunt vormen.

De vijf steunpunten zullen een gemeenschappelijk takenpakket uitvoeren. Ik weet niet of het nodig is al die taken hier op te sommen. Ik zal mevrouw Taeldeman die gegevens schriftelijk bezorgen. Het gaat onder meer om het opzetten van een breed netwerk, het verstrekken van advies aan particuliere bouwers, het voeren van een brede sensibilisering en dergelijke. De steunpunten zullen, met andere woorden, het Vlaams beleid inzake duurzaam wonen en bouwen mee ondersteunen en naar de praktijk vertalen.

Gezien het uitgebreide takenpakket is het niet voor alle provinciale steunpunten mogelijk onmiddellijk met de uitvoering van alle taken te starten. Om die reden hebben we afgesproken dat elk steunpunt een stappenplan zal opstellen. Het is de bedoeling dat alle taken tegen het vijfde werkingsjaar worden uitgevoerd. Tijdens het eerste werkingsjaar moet minimaal al worden gestart met de uitbouw van een netwerk en met het verstrekken van bouwadvies aan particulieren.

De steunpunten worden opgevat als een samenwerkingsverband, waarbij het provinciebestuur de rol van promotor op zich neemt. Het provinciebestuur moet erover waken dat de belangrijkste provinciale stakeholders inzake het duurzaam wonen en bouwen in het steunpunt zijn vertegenwoordigd en er ook een actieve rol opnemen. Het voordeel van deze structuur is dat de initiatieven die zullen worden opgezet met betrekking tot duurzaam wonen en bouwen processen van coproductie tussen lokale overheden, de bouwsector en het middenveld zullen zijn.

Concreet zal binnen elk steunpunt worden gestreefd naar een maximale samenwerking tussen de provincie, de gemeenten, de Vlaamse overheid, de bouwsector, de gespecialiseerde milieu-ngo's, de sociaal-culturele organisaties die een band hebben met het duurzaam wonen en bouwen en met de onderwijsinstellingen.

Er is me gevraagd welke bijkomende initiatieven we nemen met betrekking tot het duurzaam wonen en bouwen. Dit is zeer concreet en dit gebeurt op het juiste bestuursniveau. Dit toont trouwens aan dat het niet onze intentie is de provincies helemaal af te schaffen. We ontwikkelen daar nu een dynamiek.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman: Ik dank de minister-president voor zijn uitgebreid en concreet antwoord. Dit dossier is al ver gevorderd. Het meetinstrument is in feite afgewerkt en aan het proefdraaien.

Misschien kan de minister-president nog vermelden waar het al proefdraait. Dit zou ons in staat stellen dit verder op te volgen zodra het objectieve meetinstrument in het voorjaar van 2011 zal worden voorgelegd. Het is nog een beetje onduidelijk wie dit precies zal beheren. Blijkbaar zal hiervoor een nieuwe structuur worden opgericht. We zullen nog zien wat dit precies zal inhouden.

Wat de provinciale steunpunten betreft, is er ook goed nieuws. De bilaterale overeenkomsten met de vijf provincies zullen binnenkort worden ondertekend. Ik heb enkel nog een vraag over de middelen die de Vlaamse overheid ter beschikking van de provincies zal stellen om de steunpunten op te richten. Ik veronderstel dat voor de organisatie en de coördinatie van die steunpunten waarschijnlijk bijkomend personeel of bijkomende financiering wordt gevraagd.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■